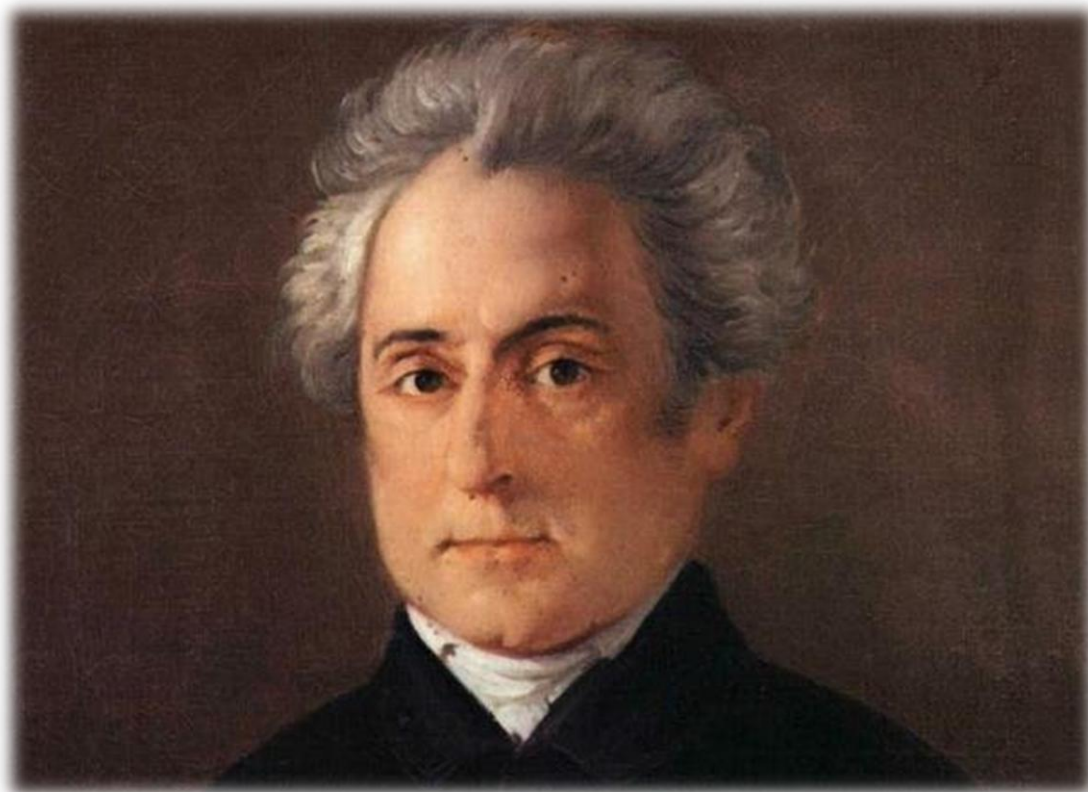

Προσωπικότητες για το 1821: Διονύσιος Σολωμός. Ο Εθνικός μας Ποιητής.

Του Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου.

Ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1798 και απεβίωσε στην Κέρκυρα στις 9 Φεβρουαρίου 1857. Τον Εθνικό μας Ύμνο αποτελούν οι δύο πρώτες στροφές του ποιήματός του «Ύμνος εις την Ελευθερίαν». Αποτελείται από 158 στροφές και ο Σολωμός το έγραψε μέσα σε ένα μήνα, τον Μάιο του 1823. Γράφει ο Νικ. Τωμαδάκης: « Ο Ύμνος ορίζει την Ελευθερία, την Ελλάδα, την Θρησκεία με νέα πλατύτατα όρια, σύμφωνα με την παράδοσιν, την πίστιν του Έθνους και την Ιστορίαν του παρελθόντος και του παρόντος. Δίδει νόημα εις τον Αγώνα, εις τας μάχας, εις τας σφαγάς, εις τας εκδικήσεις... Ταυτίζει τους αρχαίους με τους νέους Έλληνας, θέτει την Θρησκείαν οδηγόν και προσγράφει την Ελλάδα εις τον Χριστιανικόν κόσμον, υπερασπιστήν ακόμη μιαν φοράν κατά του βαρβαρισμού»[1].

Οι διαυγείς λόγοι του εθνικού μας ποιητή για την Πίστη και την Πατρίδα συνήθως παραποιούνται από τους εθνομηδενιστές. Το θέμα δεν είναι νέο. Υπήρχε και το 1902.... Γράφει τότε στα «Παναθήναια» ο Γεώργιος Καλοσγούρος: «Το φως του Σολωμού έλειψε. Εμπήκαν στην

Ελλάδα φιλοσοφήματα που το έκρυψαν...Έτσι βλέπουμε και ακούμε καθημερινώς ανθρώπους αρπαγμένους από σημερινές θεωρίες Θετικισμού, Νιχιλισμού, Υλισμού κτλ. να υμνολογούν έναν Ποιητή, που η Εθνική, Θρησκευτική και η Φιλοσοφική του Πίστη ήταν κάθε άλλο παρά η δική τους, να τον υμνολογούν χωρίς να φροντίζουν να τον γνωρίσουν, να λένουν και να ξαναλέγουν τη λέξη Αληθινό ή Αληθές, που αυτός εννοούσε τόσο αντίθετα από αυτούς, χωρίς ποτέ να το σημειώσουν, χωρίς καν να υποψιαστούν αυτήν την αντίθεση, αυτό το άπειρο χάσμα...»[2].

ΑΝΘΟΛΟΓΗΣΗ.

Η ανθολόγηση του σημαντικού έργου του μεγάλου ποιητή γίνεται με επίγνωση του γρ. ότι το αδικεί περιορίζοντάς το σε 600 λέξεις.

Από τον Εθνικό Ύμνο:

-Για τη συνέχεια του Έθνους: «Ω τρακόσιοι! Σηκωθήτε και ξανάλθετε σ' εμάς, τα παιδιά σας θελ' ιδήτε πόσο μοιάζουνε με σας». (Στιχ. 78)

– Για τον σύνδεσμο της θρησκείας με την ελευθερία: «Κάθε πέτρα μνήμα ας γένη, και η θρησκεία κι η ελευθεριά μ' αργοπάτημα ας πηγαίνει μεταξύ τους και ας μετρά». (Στιχ. 115).

-Για τον απαγχονισμό του Πατριάρχη Γρηγορίου του Ε': «Όλοι κλαύστε, αποθαμένος ο αρχηγός της Εκκλησίας. Κλαύστε, κλαύστε, κρεμασμένος ωσάν νάτανε φονιάς» και «Η κατάρα που είχε αφήσει λίγο πριν να αδικηθή εις οποίον δεν πολεμήση και ημπορεί να πολεμή». (Στιχ. 135 και 137).

-Για τη διχόνοια: «Η Διχόνοια που βαστάει ένα σκήπτρο η δολερή, καθενός χαμογελάει, παρ' το, λέγοντας και συ». Και «Κειο το σκήπτρο που σας δείχνει έχει αλήθεια ωραία θωριά, μην το πιάστε, γιατί ρίχνει εισέ δάκρυα θλιβερά», και «Μην ειπούν στο στοχασμό τους τα ξένα έθνη αληθινά: Εάν μισούνται ανάμεσό τους δεν τους πρέπει ελευθεριά» και «Στο αίμα αυτό, που δεν πονείτε για Πατρίδα για θρησκεία, σας ορκίζω αγκαλιασθήτε σαν αδέρφια γκαρδιακά» (Στιχ. αντιστ. 144, 145, 147).

Από το ποίημα «Εις τον θάνατο του Λορδ Μπάϊρον»:

–Τιμή στον Άγγλο ποιητή:

«Λευθεριά, για λίγο πάψε να χτυπάς με το σπαθί, τώρα σίμωσε και κλάψε εις του Μπάϊρον το κορμί» (Στιχ. 1).

-Για τη θυσία των Σουλιωτισσών στο Ζάλογγο:

«Τες εμάζωξε εις το μέρος του Τσαλόγγου το ακρινό της ελευθερίας ο έρωσ και τες έμπνευσε χορό», και «Τέτοιο πήδημα δεν το είδαν ούτε γάμοι, ούτε χαρές, και άλλες μέσα τους επήδαν αθώότερες ζωές» και «Τα φορέματα εσφυρίζαν και τα ξέπλεκα μαλλιά, κάθε γύρο που εγυρίζαν από πάνου έλειπε μια» (Στιχ. Αντιστ. 101, 102, 103).

Επίγραμμα για την καταστροφή των Ψαρών:

«Στων Ψαρών την ολόμαυρη ράχη περπατώντας η Δόξα μονάχη μελετά τα λαμπρά παλληκάρια και στην κόμη στεφάνι φορεί γεναμένο από λίγα χορτάρια, που είχαν μείνει στην έρημη γη».

Από το ποίημα «Οι Ελεύθεροι πολιορκημένοι»

-Στοχασμοί του ποιητή για Πίστη και Πατρίδα: «...Σκέψου βαθιά και σταθερά (μία φορά για πάντα) τη φύση της Ιδέας πριν πραγματοποιήσης το ποίημα. Εις αυτό θα ενσαρκωθή το ουσιαστικότερο και υψηλότερο περιεχόμενο της αληθινής φύσης, η Πατρίδα και η Πίστις»[3].

-Σχεδιάσμα Β': «Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει, λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί κι η μάνα το ζηλεύει. Τα μάτια η πείνα εμαύρισε, στα μάτια η μάνα μνέει». Και «Στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα και κλαίει: “Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω γω στο χέρι; Οπού συ μούγινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει”.» [4].

Ο Σολωμός περιγράφει τους τουρκολάγνους:

Στο πεζό του Διον. Σολωμού «Η Γυναίκα της Ζάκυθος», αυτή η μέγαιρα ωφελιμίστρια, βρίζει τις ηρωικές Μεσολογγίτισσες, που αγωνίζονται για την ελευθερία τους. Τους λέγει: «Και τι σας έλειπε και τι κακό είδατε από τον Τούρκο; Δεν σας άφηνε φαητά, δούλους, περιβόλια; Και δόξα σοι ο Θεός, είχατε περσότερα από εκείνα που έχω εγώ. Σας είπα εγώ να χτυπήστε τον Τούρκο;...»[5].

Απάντηση στον Κοραή

Ο Σολωμός στο πεζό του «Διάλογος ποιητή, φίλου και σοφολογιάτου» δίνει μιαν έμμεση απάντηση στον «καθαρευουσιάνο» Αδ. Κοραή για την γλώσσα:

«Σοφολ.: Η γλώσσα σου φαίνεται λίγη ωφέλεια; Με τη γλώσσα θα διδάξης το κάθε πράγμα. Λοιπόν πρέπει να διδάξης πρώτα τες ορθές λέξεις.

Ποιητής: Σοφολογιώτατε, τες λέξεις ο συγγραφέας δεν τες διδάσκει, μάλιστα τες μαθαίνει από του λαού το στόμα. Αυτό το ξέρουν και τα παιδιά.

Σοφολ. (Με μεγάλη φωνή): Γνωρίζεις τα Ελληνικά, Κύριε; Τα γνωρίζεις; Τα εσπούδαξες από μικρός;

Ποιητής (Με μεγαλύτερη φωνή): Γνωρίζεις τους Έλληνας Κύριε; Τους γνωρίζεις; Τους εσπούδαξες από μικρός;...»[6].-

Παραπομπές:

1. «Διονύσιος Σολωμός», Επιμέλεια Ν.Β. Τωμαδάκη, Βασική Βιβλιοθήκη 15, «ΑΕΤΟΣ» ΑΕ, Αθήναι, σ. πε΄
2. Γεώργιος Καλοσγούρος «Διονύσιος Σολωμός», 1^η Δημοσίευση «Παναθήναια» (1902), ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2007, σ. 13.
3. Διονυσίου Σολωμού «Άπαντα», τομ. Α΄. Επιμ. Λίνου Πολίτη, Ε΄ Έκδ. «Ίκαρος», Αθήνα, σ. 207
4. Αυτ. σελ. 215
5. Διον. Σολωμού «Η γυναίκα της Ζάκυθος», Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη, Ηράκλειον, 1991, σ. 39.
6. Διονυσίου Σολωμού «Τα πεζά έργα», Εκδόσεις Μέλλον, Ζάκυνθος, Β΄ Έκδοση, 1999, σ. 56.

Πηγή : <https://www.antibaro.gr/article/>